

התנועה לחופש המידע (ע"ר) מס' 580425700
באמצעות עו"ד דורי ספיבק ו/או גדיר ניקולא
מהתוכנית לזכויות אדם,
הפקולטה למשפטים, אוניברסיטה תל- אביב
רמת- אביב, תל אביב 69978
טלפון : 03-6408361, פקס : 03-6407422

העותרת

נגד

1. משרד התקשורת
 2. משרד ראש הממשלה
- באמצעות פרקליטות מחוז ירושלים
רח' מח"ל 7 מעלות דפנה, ירושלים
טל: 5419555, פקס: 5419582

המשיבים

כתב תשובה מטעם המשיבים

המשיבים מתכבדים בזאת להגיש כתב תשובה מטעמם הנתמך בתצהירו של מר חיים גרון, סמנכ"ל בכיר הנדסה ורישוי במשרד התקשורת.

1. עניינה של העתירה בנידון הינה בקבלת העתקים של הנספחים הביטחוניים של רשיונות חברות הסלולר וספקיות האינטרנט הרשומות והפעילות בישראל (להלן – "הנספחים הביטחוניים").
2. ביום 27.3.07 פנה מר שאול פלדשו מטעם התנועה לחופש המידע למשרד התקשורת וביקש את קבלת ההעתקים של הנספחים הביטחוניים.
3. ביום 1.4.07 נענתה פנייתו ונמסר לו כי בקשתו מטופלת וכי הוחלט להאריך ב-30 ימים נוספים את המועד להודעה על ההחלטה, וזאת על פי סמכות הממונה על יישום חוק חופש המידע

אשר מוקנית לו בסעיף 7(ב) לחוק חופש המידע התשנ"ח-1998 (להלן – "חוק חופש המידע"). תשובה זו צורפה כנספח ג' לעתירה.

4. ביום 20.5.07 נמסר לעותרת כי בקשתה לקבלת המידע נדחתה וזאת לאחר קבלת עמדת הגורמים הנוגעים בדבר ובחינת הבקשה לגופה, כפי שמפורט בתשובה (נספח ד' לעתירה).
5. ביום 21.5.07, לאחר שכבר ניתנה התשובה השלילית בבקשה לקבלת מידע לפי חוק חופש המידע, נתקבלה פנייה נוספת ממר פלדשו במשרד התקשורת בעניין התשובה שניתנה, וביום 5.6.07 הוא נענה בשנית.
6. ביום 13.8.07 התקבל במשרד התקשורת מכתבו של עו"ד ספיבק מהתוכנית לזכויות אדם בפקולטה למשפטים באוניברסיטת ת"א, ובו נתבקש המשיב 2 לשקול בשנית את ההחלטה שלא לגלות את המידע המבוקש.
7. ביום 19.8.07 נשלח על ידי המשיב 1 מכתב לעו"ד ספיבק, המהווה תשובת ביניים, לפיו הפנייה נבדקת על ידו ואצל גורמי הביטחון. עוד בטרם הסתיים בירור העניין, וטרם נשלח מכתב מענה לפנייה, הוגשה העתירה בנידון (בתאריך 24.9.07).

אחור בהגשת העתירה

8. בטרם נפנה לענין לגופו יש להבהיר כי דין העתירה להידחות בשל העובדה שהוגשה שלא במועד הקבוע.
9. על פי תקנה 3 לתקנות בתי משפט לעניינים מנהליים (סדרי דין), התשס"א-2000, הרי שהמועד להגשת עתירה הינו ללא שיהוי "ולא יאוחר מארבעים וחמישה ימים מיום שההחלטה פורסמה כדין, או מיום שהעותר קיבל הודעה עליה...".
10. כאמור לעיל – החלטת המשיבים בענין נמסרה לעותרת ביום 20.5.07, במסגרת המועד הקצוב לה על פי חוק, אך העתירה הוגשה זמן רב מאד לאחר מכן – ביום 24.9.07, כחודשיים וחצי (!) לאחר תום המועד להגשת העתירה (וכארבעה חודשים לאחר מתן ההחלטה!).
11. העובדה שהעותרת המשיכה לפנות אל המשיבים בבקשות ל"הבהרות" וליישקילת הענין מחדש" איננה רלוונטית, כידוע. עותר איננו יכול "לקנות" לעצמו הארכת מועד להגשת עתירה על ידי כך שיפנה שוב ושוב אל הרשות עם "השגות" על החלטתה, מה גם שכבר פנייתו הראשונה של ב"ב העותרת, בחודש אוגוסט, היתה לאחר תום המועד להגשת העתירה.
12. הנה כי כן, רק מן הטעם הזה יש לדחות את העתירה. בשלב זה יש גם להביע תמיהה על כך שהעותרת הוסיפה עוד וביקשה לקבוע את העתירה באופן דחוף (!), כאשר היא התמהמהה בהגשתה הרבה מעבר למועד הקבוע על פי חוק. (במאמר מוסגר, וכפי שיובהר בהמשך – ענין ה"דחיפות" בדיון בעתירה מופרך גם הוא, לכשעצמו, באשר אין כל קשר בין העתירה לבין הדיונים המתקיימים בימים אלו בכנסת).

המסגרת הנורמטיבית

13. כאמור – עמדת המשיבים היא כי אין כל מקום למסירת הנספחים הבטחוניים לעותרת, כפי שיפורט להלן.

14. הנספחים הביטחוניים הינם נספחים לרשיונות כלליים הניתנים למפעילי תקשורת ובהם חברות הסלולר הכוללים הוראות בעניינים המנויים בסעיף 13(ב) לחוק התקשורת (בזק ושידורים), התשמ"ב-1982 (להלן: חוק התקשורת), העוסק במתן שירותים לכוחות הביטחון:

13.

... (ב) ראש הממשלה, בהתייעצות עם השר, לפי בקשת שר הביטחון, השר לביטחון פנים, שירות הביטחון הכללי או המוסד למודיעין ותפקידים מיוחדים, אשר ניתנה משיקולים של ביטחון המדינה או שלום הציבור, ולאחר שנתן לבעל הרשיון הזדמנות להשמיע את טענותיו, ובשים לב לנסיבות הענין, גם לשיקולים המפורטים בסעיף 4(ב) ולהשפעת ההוראה על בעל הרשיון ועל ציבור מנוייו, רשאי לתת הוראה לבעל הרשיון, בדרך כלל או לענין מסוים, בענינים אלה:

(1) מתן שירות בזק לכוחות הביטחון, כפי שיקבע בהוראה, והאופן והדרכים למתן שירות בזק כאמור.

(2) התקנת מיתקן, ביצוע פעולת בזק, או ביצוע התאמה טכנולוגית למיתקן בזק, בידי בעל הרשיון או בידי נציג כוחות הביטחון בסיוע בעל הרשיון, לרבות גישה למיתקן, ככל שהדבר דרוש לצורך ביצוע תפקידיהם של כוחות הביטחון או להפעלת סמכויותיהם לפי כל דין.

(3) קיום הוראות שירות הביטחון הכללי או משטרת ישראל, בענין סיווג ביטחוני של נושאי משרה מסוימים, או בענין שמירת סוד, אבטחת מידע או אבטחת ציוד ומיתקנים אצל בעל הרשיון...

15. הסעיף הנזכר מקנה לראש הממשלה סמכות ליתן הוראות בעלות היבטים ביטחוניים לבעל רישיון ואשר מכוחו הוצאו הוראות פרטניות לבעלי רישיונות שונים, בנוסף להוראות כלליות ברישיונות ולנספחים הבטחוניים. להלן דוגמא להוראה כזו ברשיונה של אחת החברות:

א66. שירותים מיוחדים לכוחות הביטחון

(א) בעל הרשיון יספק שירותים מיוחדים לכוחות הביטחון כמפורט בנספח בטחוני סודי המצורף לרשיון כנספח ט' ובנספח בטחוני סודי המצורף לרשיון כנספח י"ב.

(1א) בעל הרשיון יאפשר לכוחות הביטחון, שהודיע עליהם המנהל בכתב, לממש, בכפוף לכל דין, את סמכויותיהם ביחס לכל פעילות בזק שבמסגרת הרשיון, ויהיה אתראי לקיומם, תקינותם, והתאמתם הטכנולוגית של הציוד והתשתית הדרושים לשם מימוש היכולת לביצוע האמור, הכל בתיאום עם כוחות הביטחון וכמפורט בנספחים ט' ו-יב'. כוחות הביטחון יישאו בתשלום על פי הוראות סעיף 13 לחוק.

(ב) בעל הרשיון ידאג לכך שנספחים ט' ו-יב' יישמרו בהתאם להוראות הנוהג להבטחת רשומות שייקבע בידי בעל הרשיון בתיאום עם קצין הביטחון של "שירות הביטחון הכללי".

16. כפי שמצוין מפורשות בסעיף 13 לחוק התקשורת וכן ברישיונות עצמם, על פעילות כוחות הביטחון להתבצע בכפוף לכל דין המסדיר את סמכויות ותפקידי כוחות הביטחון. וממילא, אין בהוראות סעיף 13, הוראות הרישיון והנספחים כדי לתת בידי כוחות הביטחון סמכויות נוספות שאין להם על פי דין!

17. כלומר – אין באמור בנספחים הבטחוניים כדי להוסיף או להקנות לכוחות הביטחון סמכויות שונות בענין גישה לנתוני תקשורת. האמור בנספחים הינו הסדרת ענינים במישור הטכנולוגי תאימותי ובמישור האבטחה מול בעלי הרשיון – אך לא מקור הסמכות לקבלת נתונים שונים.

18. הסמכות לקבלת נתוני תקשורת מוקנית לכוחות הביטחון אך ורק על פי חוק – למשל, סעיף 11 לחוק שירות הבטחון הכללי, התשס"ב – 2002 (להלן "חוק שב"ב"), המסדיר את סמכות השב"ב לקבלת נתוני תקשורת.

19. לא למותר לציין שבכך גם מופרכת טענת העותרות כאילו גישת כוחות הביטחון לנתוני תקשורת "מוסדרת" כיום "ללא כל ביקורת שיפוטית או כל ביקורת של רשות אחרת מהוצ' לגורמי הביטחון". כל גישה שהיא לנתונים מוסדרת בסמכות על פי חוק, כאמור לעיל, ואם תטרח העותרת לעיין באותו סעיף המקנה לשב"כ את סמכותו זו – תראה, בודאי, כי גם ענין הפיקוח מוסדר – ראה ס"ק (ד), הקובע כי דיווחים על היתרים שניתנו יימסרו לרוה"מ וליועץ המשפטי לממשלה אחת לשלושה חודשים, ולועדת הכנסת לעניני שרות – אחת לשנה.

חסיון הנספחים

20. הנה כי כן, על פי האמור לעיל, עתירת העותרת בטעות יסודה. הבקשה לקבל את הנספחים מקורה, כך נראה, בטענה כי הם מקנים סמכויות כלשהן לכוחות הביטחון. כפי שעולה מן האמור לעיל – לא כך הוא הדבר.

21. אלא, שעל פי חוק חופש המידע, כידוע, לא נדרש מבקש המידע לאינטרס מיוחד. בקשת העותרת, גם אם איננה רלוונטית כלל לשאלת סמכויות כוחות הביטחון לקבלת מידע, עדיין במקומה עומדת – גם לו נניח כי אין בנספחים הללו דבר אשר אמור לענין את הציבור – עדין, אם אין מניעה למוסרם, על הרשות לעשות כן.

22. אך, כפי שהובהר לעותרת בתשובה לפנייתה, מסתבר כי קיימת גם קיימת מניעה למסור את הנספחים, וזאת מן הטעמים שיפורטו להלן. הנספחים חסויים הן מכח החסיון המיוחד המוסדר בחוק התקשורת, והן מן הטעמים הקבועים בחוק חופש המידע – אשר מעגנים את החסיון האמור, ואף מוסיפים עליו.

23. סעיף 13(ד) לחוק התקשורת קובע חסיון ומורה כי:

”מידע הנוגע לתוראה שניתנה על ידי ראש הממשלה לפי סעיף זה חסוי, וגילוי או פרסומו אסורים, אלא אם כן ניתן לכך אישור בכתב מאת נציג כוחות הביטחון.”

24. הנספחים מצורפים לרשיונות המוענקים בידי שר התקשורת, ואשר תנאיהם נקבעים על פי הסמכויות בחוק התקשורת, ובכלל כך סעיף 13 לחוק התקשורת; לפיכך החיסיון הקבוע בסעיף 13(ד) לחוק התקשורת חל בעניין זה.

25. סעיף 9 (א) לחוק חופש המידע קובע כי:

”רשות ציבורית לא תמסור מידע שהוא אחד מאלה:
(1) מידע אשר בגילוי יש חשש לפגיעה בביטחון המדינה...
(2) מידע בנושאים ששר הביטחון, מטעמים של שמירה על בטחון המדינה, קבע אותם בצו, באישור הועדה המשותפת.”
....
(4) מידע אשר אין לגלותו על פי כל דין.
הנספחים האמורים נכנסים בגדר שלושה חסיונות אלו, כפי שיפורט.

26. ראשית, סעיף 9(א)(4) קובע כי רשות ציבורית לא תמסור מידע אשר אין לגלותו על פי כל דין, ומאחר וכפי שנאמר לעיל, גילוי הנספחים נאסר לפי בסעיף 13 (ד) לחוק התקשורת, אין למוסרם.

27. בנוסף לכך – המידע הכלול בנספחים כלול בסעיף 2(11) לצו חופש המידע (נושאים שרשות ציבורית לא תמסור מידע לגביהם) התשנ"ט-1999:

2. רשות ציבורית לא תמסור, מטעמים של שמירה על ביטחון המדינה, מידע בנושאים המפורטים להלן :

...

(11) פיתוח ורכש של אמצעי לחימה

כאשר "אמצעי לחימה" מוגדרים כך :

"אמצעי לחימה" - לרבות אמצעי התגוננות...מערכות קשר, שליטה, בקרה והצפנה, לוחמה אלקטרונית ולוחמת מידע".

ולכן, חשיפתו אסורה גם על פי הוראת סעיף 9(א)(2) לחוק חופש המידע, כאמור לעיל.

28. מעבר לכך - ובעיקר - עניינם של הנספחים בדרכי פעולתם של גורמי הביטחון, אשר מטבען הן סודיות וישנה חשיבות ציבורית באי חשיפתם של הנספחים, על מנת שפעולתם של גורמי הביטחון לא תסוכל. מאחר שחשיפת המידע הכלול בנספחים הביטחוניים לידי הציבור עלולה לפגוע בביטחון המדינה, לפי סעיף 9(א)(1) לחוק חופש מידע- אין לאפשר גילויים.

29. מטבע הדברים, מאחר ומדובר במסמכים חסויים, קיים גם קושי בפירוט הטעמים להיותם חסויים, שכן בכך נמצאנו מפריס את החסיון. על קושי זה ניתן להתגבר, כידוע, וכפי שמוסדר בסעיף 17(ב) לחוק חופש המידע, על ידי המצאת פירוט זה ושמיעת טענות בענין בדלתיים סגורות.

30. בכל מקרה - על קצה המזלג ייאמר כי מדובר בשני נספחים. האחד הינו נספח "הוראות ביטחון" שעוסק בנושאים שונים וביניהם דרישת הסיווג וחובת הסודיות והחלות על נושאי משרה אצל בעל הרשיון (כולל פירוט בעלי התפקידים), ההגנה הדרושה על המערכת ועל רכיבי המערכת של בעל רשיון וכו'.

31. הנספח השני הינו נספח תאימות טכנולוגית. לצורך ביצוע משימות כוחות הביטחון על פי דין, נדרשת תאימות טכנולוגית של מערכת הבזק שבידי . בעלי הרשיון לדרישות כוחות הביטחון כמפורט בנספח. כמו כן מובהרת בנספח מהותה של התאימות הטכנולוגית הנדרשת, ומוגדרים אותם מאפיינים כללים אשר יתאימו למגוון הטכנולוגיות והשירותים, בהווה ובעתיד. מדובר בנספח טכני בעיקרו שנועד להבטיח את מימוש סמכויות גורמי הביטחון על פי דין.

32. נמצא, אם כן, כי הרשות פעלה כדין כאשר דחתה את בקשת העותרת לקבלת המידע, שכן מסירתו אסורה לפי סעיף 9(א) לחוק חופש המידע, ועל כן החלטתה סבירה ואין להתערב בה.

33. יש להוסיף כי אמנם, כפי שפירטנו לעיל, מבקש המידע על פי חוק חופש המידע איננו צריך אינטרס ספציפי בקבלת המידע. עם זאת, כאשר הרשות שוקלת סירוב למסירת מידע, היא

צריכה לתת דעתה לענייניו של המבקש במידע, או לעניין הציבורי בגילוי המידע מהטעמים המפורטים בחוק.

34. ובכן, כפי שראינו לעיל, עניינה של העותרת בנספחים הביטחוניים מבוסס על הנחה מוטעית, באשר היא סבורה כי הנספחים מקנים לכוחות הביטחון סמכויות שונות. אלא, שזהו איננו המצב, והנספחים, כפי שפורט, הינם נספחים טכניים וטכנולוגיים המסדירים את יישום הסמכויות המוקנות על פי חוק.

35. בלשון ציורית יותר – ניתן לדמות את נספח התאימות למסמך טכנולוגי בו מתואר "הצינור", אשר דרכו ניתנת לגורמי הביטחון האפשרות הטכנולוגית לגשת למערכות בעלי הרשיונות על מנת לקבלת מידע. אלא, שהגישה לצינור וממילא הנתונים העוברים דרכו מתאפשרים רק על פי סמכויות המוקנות על פי חוק, וסמכויות אלו ידועות ומפורסמות לכל.

36. לכן, כאשר אנו שוקלים את עניין העותרת בגילוי המידע, מול אינטרס הציבור למניעת פגיעה בביטחון המדינה ובטחון הציבור, אשר גילוי המידע עשוי לגרום לה, אין כל מקום לקבל את בקשת העותרת.

37. לסיום נתייחס ל"כריכת" הענין הנדון בימים אלו בוועדות הכנסת בעתירה כאן, מה שהביא לבקשה לקביעת הדיון באופן דחוף, שלא בצדק. כפי שכבר אמרנו – לא היה מקום לכריכה זו. **אין כל קשר** בין הנספחים – המעניקים כלים טכניים לגישה לנתונים שונים, למי שיש כבר בידיו סמכויות חוקיות לקבלת הנתונים, לבין הצעת החוק העומדת לדיון. הצעת החוק הינה לתיקון החסדי"פ (סמכויות אכיפה – נתוני תקשורת), באופן שסמכות המשטרה היום לקבלת נתונים, אשר נכללת בסמכות הכללית לחיפוש (בסעיף 43 לחסדי"פ), תהיה מוסדרת באופן מפורש וספציפי בחקיקה ראשית. אין קשר, כאמור, בין הצעה זו לנספחים – יכולת המשטרה לקבלת נתוני תקשורת הינה על פי צו של בית המשפט, גם כיום וגם על פי הצעת החוק, ואיננה קשורה לעניינו.

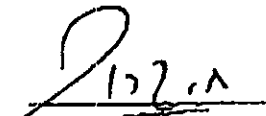
לאור כל האמור לעיל מתבקש בית המשפט הנכבד לדחות את העתירה מכל וכל, הן מן הטעם של אי הגשת העתירה במועד והם מן הטעמים לגוף הענין, ולחייב את העותרת בהוצאות משפט כדיון.

רחל לוזנר
סגן בכירה אי וממונה
בפרקליטות מחוז ירושלים (אזרחי)

תצהיר

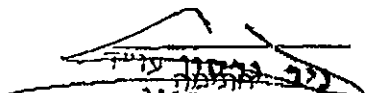
אני, הח"מ, מר חיים גרון, נושא ת.ז. 04726335 לאחר שהזהרתי כי עלי לומר את האמת, שאם לא כן אהיה צפוי לעונשים הקבועים בחוק, מצהיר בזה כדלקמן:

1. הנני משמש כסמנכ"ל בכיר חמ"ס ורישוי במשרד התקשורת.
2. תצהירי זה ניתן בתמיכה לעמדות המשיבים בעת"מ 890/07 בבית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית משפט לעניינים מנהליים.
3. העובדות המפורטות בכתב התשובה נכונות לפי מיטב ידיעתי ואמונותי.
4. זה תצהירי זו חתימתי ותוכן תצהירי אמת.

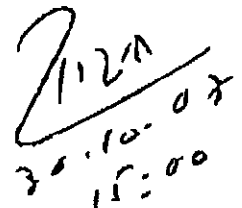

חתימה

אישר

אני הח"מ א. גרון, עו"ד, מאשר כי ביום 30.10.07 הרפיע בפני מר חיים גרון, ת.ז. _____, שהודחה בפני הבית דין ולאחר שהזהרתי כי עליו לומר את האמת, שאם לא כן יהיה צפוי לעונשים הקבועים בחוק, אישר את נכונות הצהרתו וחתם עליה בפני.

מ.ח. 21185

30/10/2007

30.10.07
15:00